

Heleen Terwijn

Foto Edwin
Venema / De
Mooilichterij

Jong geleerd

Bij IMC Weekendschool in Amsterdam leren kinderen al 25 jaar na te denken over hun toekomst. **Volkskrant-journalist Pay-Uun Hiu** blikt terug op de tijd dat zij er les gaf over journalistiek, en met 10-jarigen een bijzondere productie maakte over de aanslagen in Parijs.

Foto's **Catharina Gerritsen**

'Het mooiste is dat je iets kunt betekenen'

Ria Ji (17) is geboren in Nederland, haar ouders komen uit India. Ze heeft de mavo gedaan en gaat naar het 3de jaar verpleegkunde.

'Mijn broer zat al op de weekendschool en hij vertelde: het gaat over verschillende beroepen en je gaat op excursies. Dat vond ik fascinerend. Dus toen ze bij mij in de klas kwamen, zei ik meteen ja. 'Het vak geneeskunde is

het mooiste wat me is bijgebleven. Ik ben meellevend en empathisch, en van kleins af aan wilde al ik in de zorg, maar ik wist nog niet zo goed wat. Op de weekendschool krijg je meerdere kanten van een vak te zien en in de zorg heb je veel beroepen: arts, ambulancemedewerker, verpleegkundige. Het mooiste van dit vak vind ik dat je zorg kunt geven, iets moois van de dag kunt maken en iets voor iemand kunt betekenen.

'Ik wil met kinderen werken. Ik heb bij de weekendschool ook IMCoach gedaan en op zondagen de kinderen als coach begeleid. Onder meer bij geneeskunde. Toen kon ik weer zien hoe ik zelf als kind naar zo'n excursie ging. Wat ik belangrijk vind om als coach over te dragen is dat je nieuwsgierig mag zijn, vragen mag stellen. Het is bijzonder om zo'n kans te krijgen, dus stel je open. En je mag fouten maken, daar leer je van.'

Eentje maar, denk ik, als ik eind mei in de Amsterdamse Stadschouwburg zit bij het 25-jarig jubileum van IMC Weekendschool. Op het podium vertellen leerlingen, oud-leerlingen en gastdocenten hoe ze zijn gegroeid door de weekendschool en wat die voor ze heeft betekend - meer dan een school, een familie.

De Caribische GDFL Brassband blaast de sfeer erin. Sopraan Mireille Bittar zingt met haar Mozaïek Ensemble Syrische liederen uit haar land van herkomst. Onder daverend applaus en gejuich krijgt Heleen Terwijn, oprichter van IMC Weekend-

school de Andreaspenning van de stad Amsterdam uit handen van burgemeester Femke Halsema.

Geef me één oud-leerling, denk ik nogmaals, die de journalistiek is ingegaan door de lessen journalistiek op de weekendschool. Nee, die hoeft niet eens uit mijn eigen klas te zijn.

Die klas was november 2015. Marieke Struijk van Bergen, docent en jaarcoördinator van IMC Weekendschool in Amsterdam-West (en tegenwoordig manager van IMC on Tour voor nieuwkomerskinderen), had me gevraagd of ik met een collega vier gastlessen schrijvende journalistiek wilde geven aan de nieuwe eerstejaars, kinderen van rond de 10 jaar. 'Daar beginnen we altijd mee', zegt ze, 'dat

is hun eerste vak, omdat daar meteen de eigenschappen aan bod komen die je moet hebben: dat je nieuwsgierig bent, dat je vragen stelt.'

Vakken, beroepen: dat is het principe van IMC Weekendschool. Voor kinderen die vanuit hun omgeving niet vanzelfsprekend in aanraking komen met bijvoorbeeld juristen, architecten, kunstenaars en artsen, biedt IMC Weekendschool in drie schooljaren aanvullend onderwijs op de zondagen, waar vakexperts de kinderen meenemen in hun wereld en hun werk. Verdeeld in blokken van vier weken krijgen ze steeds één vakgebied, waarin ze zien wat voor beroepen daarin mogelijk zijn en ze zelf ook aan de bak gaan voor een eind-

presentatie, bijvoorbeeld een maquette bouwen bij architectuur en een krant maken bij journalistiek.

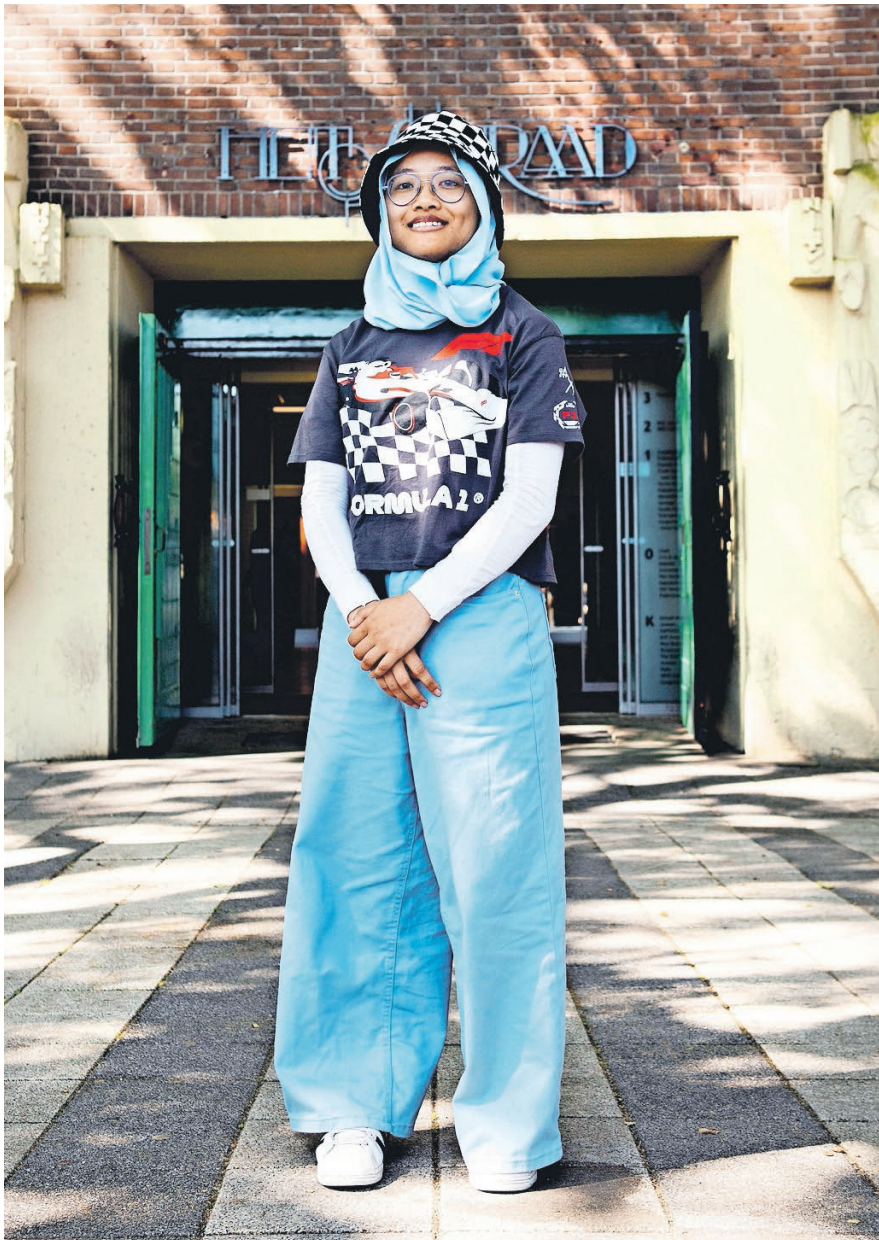
Samen met mijn collega Nadia Ezzeroili en journalisten van andere media vliegen we met de kinderen in vier zondagen door het journalistieke landschap: nieuwsberichten, interviews, reportages, columns. Voor elke les heeft Struijk van Bergen minutieus uitgewerkte dagprogramma's met vakdoelen (eigenschappen die bij het vak horen: durven vragen, goed luisteren), lesdoelen (wat is nieuws?, onderscheid feiten en meningen), een lijst benodigdheden (o.m. 48 notitieblokjes) en een exacte tijdsindeling (10.15 uur: gastdocenten en begeleiders ontvangen,

11.00 uur dagopening). Er is een klas schrijvende journalistiek en een klas radio en tv. Wij maken een krant, zij maken reportages in beeld en geluid.

Dan is het vrijdagavond 13 november, twee dagen voor onze eerste les. In nog geen uur tijd plegen aanhangers van IS in Parijs zes terroristische aanslagen: bij een voetbalstadion, in bars en restaurants, en in het theater Bataclan. 130 mensen worden gedood, 350 raken gewond. De mediawereld slaat op tilt. De volgende ochtend overleggen Nadia en ik. Ja, dit is nieuws, absoluut. Als wij de kinderen willen meegeven wat ons werk is, dan is het dit. Maar is dit niet te heftig? Wat weten we van de kinderen?

Laten zien wat later is

'Juf, kunt u mij zeggen wat ik moet worden?', vroeg een van de kinderen op de school in Amsterdam-Zuidoost waar psycholoog Heleen Terwijn destijds onderzoek deed. Dat raakte haar. 'Kinderen van 10 zijn ongelooflijk nieuwsgierig naar de wereld om hen heen, maar wanneer ze weinig weten van hun mogelijkheden, wachten ze af wat anderen over hen beslissen. En verliezen ze hun nieuwsgierigheid en motivatie. Laten zien hoe later eruitziet, dat is wat mij blijft inspireren om met elkaar van de weekenschool een motivatiemachine te maken voor kinderen die dat nodig hebben.'

'Ik wilde schrijven of boeven vangen'

Amani Maniran (22) is in Nederland geboren, en is van Surinaams-Javaans-Maleise afkomst. Ze deed het gymnasium en studeert forensisch onderzoek.

'Mijn oudere zus zat al op de weekenschool en mijn ouders zeiden: dit soort ervaringen kunnen wij jullie niet geven, dus die kans moet je pakken om meer over de wereld te leren. Het eerste vak

was journalistiek en ik ben nieuwsgierig, maar ik stapte niet echt makkelijk op mensen af. Maar het was de basis voor de andere vakken, omdat je leert hoe je de juiste vragen moet stellen. En toen ik naar de middelbare school ging, wilde ik meteen bij de schoolkrant.

'Ik dacht altijd: ik wil schrijven of boeven vangen. Maar voor een opleiding journalistiek vond ik mezelf toch niet sociaal genoeg, en voor boeven

vangen moet je rennen en dat wil ik ook niet. Maar als forensisch onderzoeker kan ik boeven vangen zonder te rennen, gewoon achter een computer.

'Ik vind het leuk, maar nu ik mijn vierde jaar zit, wil ik toch nog wel iets met journalistiek. Daarom ben ik de PR Academie van IMC Weekenschool gaan doen. Het liefst wil ik de autosportjournalistiek in en kijken hoe vrouwen een grotere rol in de Formule 1 kunnen hebben.'

'Zo bijzonder dat ze tijd voor ons namen'

Vivika Acharya (17) komt Nepal. Haar ouders zijn gevlucht uit Bhutan en op haar 3de zijn ze naar Nederland gegaan. Ze is net klaar met het vwo en gaat geneeskunde studeren.

'Toen ik naar de weekenschool ging, wist ik al dat ik geneeskunde wilde studeren, maar ik wist nog niet zo goed wat de opties waren. Mijn vader was kort daarvoor overleden en ik wilde ook naar de week-

enschool omdat het helemaal in mijn vaders spirit was. Hij heeft ons altijd geleerd dat het goed is je te ontwikkelen en te weten wat je mogelijkheden zijn. Dus het bracht me dichter bij mijn vader omdat ik wist dat ik elke zondag iets deed wat hij zou aanmoedigen.

'Toen mijn tante overleed aan een hersentumor, ben ik me gaan interesseren in oncologie. Het intrigeerde mij dat een proces in je eigen lichaam zo op

hol kan slaan dat het een gevaar is voor jezelf.

'We zijn met de weekenschool naar het ziekenhuis geweest. Daar had ik enorm naar uitgekeken en het heeft mijn verwachtingen overtroffen. We hebben gips gezet en een zwangerschapsscan gedaan en veel geleerd over prikken en naalden. Het was zo bijzonder dat die dokters echt de tijd voor ons namen. Daar kreeg ik de bevestiging: ja, dit wil ik doen.'

Veel van hen hebben een moslim-achtergrond. Hoe raakt dit ze?

Heel veel weten de docenten nog niet van hun klas. Dat dit de eerste echte weekenschool is voor de kinderen, dat ze van verschillende scholen komen en elkaar nog niet echt kennen, realiseer ik me dan pas. 'Voor ons schoolseizoen begint, gaan we altijd naar de basisscholen hier in Oud-West', zegt Struijk van Bergen. 'Dan kiezen we de scholen die ons aanbod het hardst nodig hebben, we geven een presentatie met filmpjes en vertellen over de weekenschool. De kinderen die willen, kunnen zich dan aanmelden.'

Na een eerste selectie worden de kinderen uitgenodigd voor een ken-

nismaking en vervolgesprek. Selectie is nodig, want er is veel vraag. 'We kijken vooral naar motivatie', zegt Struijk van Bergen, want de weekenschool is vrijwillig, maar niet vrijblijvend. Er wordt wel van je verwacht dat je drie jaar lang gedurende de lesperiodes op je vrije zondag komt.

Zondagochtend hollen bijna vijftig eerstejaars het gebouw in. De ene helft is klas 1A, de andere klas 1B. Al bij het onderwerp 'wat is nieuws' brengen we 'Parijs' ter sprake. 'En wat doet dit nieuws met jou?', vragen we - de strakke planning is gedeeltelijk opzijgeschoven om ruimte te maken voor hun reacties. Ze zijn, onder aanmoediging van juf Marieke en juf Yvonne, verrassend openhartig en ze

Als wij de kinderen willen meegeven wat ons werk is, dan is het dit. Maar is dit niet te heftig?

beseffen ook verrassend goed de impact van de aanslagen. 'Ik ben boos', zegt een jongetje. 'Want nu krijgen alle moslims de schuld en mijn vader zegt dat een goede moslim geen mensen doodmaakt.'

En ze weten ook al snel wat ze wil-

len: we gaan naar De Meervaart en vragen de mensen in het theater of ze nu ook bang zijn. We gaan ook mensen op straat vragen wat ze ervan vinden. En in de buurtwinkels. Maar er is meer dat ze bezighoudt. De vluchtelingen crisis, plasticsoep. Zo stromen de onderwerpen voor onze krant binnen. Ik verbaas me erover hoe vanzelfsprekend de weekenschool alles faciliteert. Jullie willen vluchtelingen interviewen? Prima. Er komen twee Syrische vluchtelingen en iemand van Vluchtelingenwerk. Jullie willen een politicus? Uitziekend. We regelen Ahmed Marcouch, dan nog Tweede Kamerlid. Plasticsoep? Hier is een medewerker van de Plastic Soup Foundation.

Een maand later is de eerste grote presentatie, met ouders die allemaal lekkere dingen hebben meegenomen en erbij zijn als de kinderen over hun reportages vertellen en de filmpjes en radio-opnamen presenteren. Heel belangrijk, zegt Struijk van Bergen, dat de ouders dit stimuleren en betrokken zijn. Ze gaat regelmatig op huisbezoek. 'Deze gesprekken zijn bedoeld om kennis te maken en voor de gezelligheid. Dat versterkt veel meer de band.' Tot slot krijgt iedereen onze krant mee, die we met hulp van onze Volkskrant-vormgevers zo veel mogelijk naar Volkskrant-model hebben gemaakt. Trots bladeren Nadia en ik door de productie van onze klas. Vak journalistiek is geslaagd.

In 'Die ene melding' interviewt **Wil Thijssen** politiemensen over de gebeurtenissen na een specifieke melding die hun kijk op het vak ingrijpend hebben veranderd.

Die ene melding

HENK WERSON LIAISON OFFICER CARIBISCH GEBIED

'Ik kwam terecht in een wereld van zwaar geweld'

Politiemensen over die ene melding, wat er daarna gebeurde en hoe dat hun kijk op het vak ingrijpend heeft veranderd. Henk Werson (59) werd als rechercheur voor het eerst geconfronteerd met een getuige die niet met hem wilde praten. 'Ik sloeg de plank finaal mis.'

Door **Wil Thijssen** Illustratie **Anne Stoker**

Tijdens mijn werk als rechercheur in Eindhoven deed ik onderzoek naar de dreigende liquidatie van een Russische man, Andrej. We taptelen telefoons af en wat we hoorden was verbijsterend: Andrej bleek een mensenhandelaar, een pooier die vrouwen in bordelen dwong zich te prostitueren. Als ze niet deden wat hij wilde, liet hij ze door zijn handlangers op beestachtige wijze mishandelen en verkrachten.

'Je moet je voorstellen: dit was in 1995 en mensenhandel was nog niet zo bekend. Ik had grote terreurzaken gedraaid, de Rote Armee Fraktion, de IRA, maar vrouwenhandel met onvoorstelbaar sadistisch geweld was een nieuwe wereld, waarin ik als bleu manneke van begin 30 belandde.'

'Op een dag hoorden we over de tap een van die prostituees, ik noem haar even Samantha, belten met een vriendin. Ze vertelde overstuurd dat die handlangers van Andrej iets gruwelijks met haar hadden uitgehaald waardoor lichaamsdelen waren verminkt. Wij waren geschokt toen we de details hoorden en zeiden: we moeten nu ingrijpen. Ook al was ons onderzoek nog niet afgerond.

'Ons team viel dat bordeel binnen en haalde daar vijf bange vrouwen op. Geen van hen sprak Nederlands. Met een Russische tolk gingen mijn collega en ik Samantha horen, die tegenover ons zat in een felroze joggingpak.

'Ik stelde me voor, legde uit dat we bezig waren met een onderzoek en dat ik haar wilde helpen. Ze zei niks. Ik kreeg altijd getuigen aan het praten, dus dit zwijgen was nieuw voor me. Ik probeerde het op allerlei manieren, maar er kwam helemaal niets uit. Ik ging machteloos staan en

zei ten einde raad: 'We hebben een gesprek opgevangen dat jij verkracht bent door die en die.' Ik confronteerde haar zelfs met de details van haar vermindering.

'Toen viel ze weg. Ze zat daar als een zombie met holle, lege ogen en keek dwars door ons heen. Ze zat er, maar eigenlijk was ze er niet. Wist ik veel wat een posttraumatische stressstoornis was.

'De politiearts kwam erbij, wij moesten die verhooruimte uit. De arts regelde forensische foto's die haar vermindering bewezen, en zei: 'Rustig aan jongens.' Daarna ondervroegen we haar minder dwingend, maar weer zonder resultaat.

'Die foto's waren verschrikkelijk. Ik begreep niet dat ze onze hulp niet wilde. Samantha en nog een vrouwenhandelzaak daarna waren voor mij de aanleiding om in Nijmegen te gaan studeren. Mijn recherchevaardigheden schoten voor deze vorm van criminaliteit hopeloos tekort. Want ik beseftte wel: het ligt niet aan die vrouwen, het ligt aan mij. Ik was zo'n macho politiemannet met een sixpack, een grote bek en zo'n dominante houding van: ik kom je redden. Daarmee sloeg ik de plank mis. Tot die tijd had ik me ook nooit hoeven inleven in andere culturen.

'Ik ging maatschappelijk werk en dienstverlening studeren aan de faculteit Sociale Wetenschappen, en studeerde af op de vraag hoe je met getraumatiseerde mensen in contact kunt komen en hun verklaring kunt gebruiken in een strafproces.

'Daar leerde ik dat je een gesprek heel anders moet voeren: luisteren zonder doel. Dus als een verslaafde prostituee methadon nodig heeft omdat ze anders van haar stoel valt, regelde ik methadon. Als een meisje zei dat ze bang was dat ze zwanger

was geraakt, plande ik eerst een bezoek aan een arts. In plaats van te zeggen: 'Ik regel straks een arts, maar eerst ga ik je verhooren.' Je moet de getuige laten bepalen wat de vervolgstappen zijn, dat moet je niet zelf doen.

'Wat ik bij Samantha verkeerd deed, is dat ik mijn doel wilde halen, namelijk verdachten oppakken. Daar had zij niets aan. Bovendien had ze als Russische een enorm wantrouwen jegens alles in een uniform.'

'Na die studie praatten slachtoffers van mensenhandel wél met mij. En zijn er in al die jaren zeker tweeduizend geweest. Met die studie heb ik aan de basis gestaan voor de ontwikkeling van de aanpak van mensenhandel bij de politie.

'Ik heb er nog steeds profijt van. Nadat ik zo'n twintig jaar mensenhandelrechercheur was geweest, werd ik liaison voor de politie in Azië, en nu in het Caribisch gebied. Als je je in een andere cultuur begeeft, werkt het niet als je met je vingertje komt aanzetten: dit en dat doen jullie verkeerd. Als iets niet goed gaat, zeg ik: 'Iets loopt hier niet lekker, kun je me vertellen wat ik verkeerd doe?' Dat wekt vertrouwen. Dat heb ik aan Samantha te danken.

'Nog steeds weten benadeelde vrouwen me te vinden. Vorig jaar werd ik gebeld door een vrouw uit een onderzoek van lang geleden. Ze moest twintig klanten per dag ontvangen zonder daar financieel iets mee op te schieten. Op haar rug staat getatoeëerd: 'Eigendom van...' plus de naam van haar pooier. Ze zei: 'Henk, ik heb kanker, ik heb nog een jaar. Zou jij voor de GGD een proces-verbaal willen maken zodat ik die tattoo kan laten weghalen?'

'Dat heb ik gedaan. Ze zei: 'Ik wil niet met mijn pooier worden begraven.'

De klas uit 2015. Linksboven Pay-Uun Hiu, rechts naast haar leerling Vivika Acharya, in het groen Ria Ji en midden (met uitgestoken vuist) collega Nadia Ezeroili.

VERVOLG VAN PAG V5

'O, mijn god, dat ben ik. Ik ga helemaal stuk, wat een tijd!' In het scherm van mijn telefoon zie ik Ria Ji (17) lachen tijdens onze videocall terwijl ze naar de groepsfoto kijkt die we in 2015 hadden gemaakt voor de krant. Met het jubileum van IMC Weekendschool in zicht ben ik benieuwd hoe het nu, acht jaar later, met de kinderen van toen gaat. Ook nu ben ik weer verrast als me duidelijk wordt hoe betrokken en effectief de weekendschool is in het onderhouden van een wijdvertakt netwerk van en voor oud-leerlingen. Na afronding van haar weekendschooltijd heeft Ji de ambassadeursopleiding gedaan voor alumni van 16 jaar en ouder, een intensieve training tot 'motivational- en public speaker'.

Vivika Acharya (17), een andere leerling uit mijn klas, is op haar 15de de Honours Academy gaan doen, een vervolgtraject van de weekendschool waarbij leerlingen nog wat dieper bepaalde vakgebieden induiken en een persoonlijk ontwikkeltraject volgen. 'Het is een stuk volwassener', vertelt ze als ik thee met haar drink in een café in Amsterdam-West. 'Je onderzoekt wat je kernwaarden zijn, je kracht en je valkuilen. Hoe je je wilt ontwikkelen als persoon en wat je daarvoor nodig hebt.' En natuurlijk zaten daar ook praktische kanten aan. Een workshop hoe je je gepast kleedt bijvoorbeeld, met persoonlijk advies over welke kleuren bij je passen en wat ze doen voor je uitstraling.

'Die plasticsoep kan ik me nog wel herinneren', zegt ze als ik de krant op mijn telefoon laat zien. 'Daar had ik me heel erg mee beziggehouden. Ik vond die schildpad ook best eng', zegt ze bij de foto van een schildpad met een totaal vergroeid schild door een plastic ring. Ze weet ook nog dat ze op excursie bij ons op de redactie is geweest, maar haar focus lag al vrij snel bij geneeskunde, net als bij Ria Ji. Beiden willen ze de zorg in. Ji volgt een opleiding

tot verpleegkundige en ik hoop dat ik haar aan mijn bed krijg als het nodig is. Acharya is ingeloot voor geneeskunde en wil oncoloog worden, waar ze nu al bevlogen over vertelt.

Ze hebben vragen leren stellen, ze zijn een beetje over hun verlegenheid geholpen, maar is er nou niet één die journalist wil worden? Al te lang sta ik daar niet bij stil, die middag in de Stadsschouwburg, want veel belangrijker zijn de energie en levenslust die uit al die leerlingen en oud-leerlingen stroomt. Ze hebben het vertrouwen dat ze op hun eigen capaciteiten kunnen bouwen en op het groeiende netwerk van IMC Weekendschool.

'Ik heb leren durven. Dat is het meest gehoorde antwoord van alumni op de vraag wat de weekendschool ze heeft gebracht', zegt oprichter en directeur Heleen Terwijn op het podium. 'Ik heb leren durven springen naar de beste persoon die ik kan zijn.'

En dan is er champagne (met en zonder alcohol) in de foyer. 'Wat neemt u mee van deze dag?', hoor ik naast me. Het was een van de vragen om over na te denken waarmee de presentatoren ons de zaal uit stuurden. En nu staat er een meisje naast me met een grote bril, een hoofddoek en daarover heen een pet achterstevoeren, blocnote en pen in de aanslag.

'Wil jij journalist worden?', vraag ik. Het meisje, Amani heet ze, knikt. Ze heeft op de weekendschool in Utrecht het vak journalistiek gedaan en dat vond ze geweldig. Nu doet ze de PR Academie van de weekendschool, een stage-achtige constructie waarbij alumni met journalistiek talent artikelen, films en podcasts maken voor het communicatie- en pr-team, en daarbij worden gecoacht door professionele journalisten. 'Ik maak nu een reportage van het jubileumfeest', zegt Amani. Ik pak ook mijn blocnote en pen. 'Mag ik je mailadres en telefoonnummer? Ik neem jou mee', zeg ik in antwoord op haar vraag.

Eentje maar, had ik gewenst. Missie geslaagd.

IMC WEEKENDSCHOOL IN CIJFERS OPGERICHT IN 1998

4 programma's, wekelijks door het hele land:

- Weekendschool op zondag: 1100+ leerlingen op 10 locaties
- Basisscholen: door de week in groepen 7 en 8 op 39 locaties

- Nieuwkomersklassen: door de week op 12 locaties
- Alumni programma (lokale en landelijke masterclasses, opleidingen, evenementen)
- 3.300 leerlingen
- Alumninetwerk met ongeveer 4.000 oud-leerlingen
- Ongeveer 8.000 gastdocenten en vrijwilligers per jaar
- Zusterscholen in België, Hongkong, Maleisië en Mexico

En verder:

- Wekelijks 154 klassen,